

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK

7/2026

Aktualizační servis k daňové legislativě

Právní stav: 31. července 2026

- **Přehled vydání aktualizačního servisu od ledna 2026** Strana 2
- **Základní legislativní přehled za leden až červenec 2026** Strana 3
Stručně ke změnám a novinkám v předpisech týkajících se daní
- **Daň z přidané hodnoty: Výpočet podlahových ploch při uplatňování DPH u nemovitých věcí** Strana 6
Pravidla navazující na zákonnou úpravu
- **Daňová judikatura: Obchodní struktura založená k získání neoprávněné daňové výhody** Strana 10
Vybíráme z nejnovějších rozhodnutí Ústavního soudu
- **Daň z přidané hodnoty: DPH při bezúplatném dodání zboží** Strana 13
Aktualizovaná informace generálního finančního ředitelství

[DanovyMesicnik.online](#)

EKONOMICKÝ
SOFTWARE

#1

POHODA

PŘEHLED VYDÁNÍ AKTUALIZAČNÍHO SERVISU PRO ROK 2026

1. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. února 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za leden

2. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. března 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za únor

3. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 2. dubna 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za březen

4. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 4. května 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za duben

5. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 1. června 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za květen

6. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 1. července 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za červen

7. / řádné vydání

- **Datum publikování:** 3. srpna 2026
- **Obsah servisu:** Daňový měsíčník za červenec

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK 7 / 2026 (Aktualizační servis k daňové legislativě pro uživatele publikací řady Daňové zákony 2026)

© 2026 DonauMedia, s. r. o., Talleroва 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz

Upozornění: *Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody a/nebo trestního stíhání.*

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVNÍ PŘEHLED

■ Předpisy publikované ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

V přehledu jsou uvedeny všechny zákony, novely a další předpisy týkající se daní, které byly od 1. ledna 2026 do 31. července 2026 zveřejněny ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny **modrou barvou!**

Vyhláška č. 78/2026 Sb., kterou se mění vyhláška č. 573/2025 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2026

■ **Datum publikování:** 26. května 2026

■ **Obsah předpisu:** Vyhláška stanovila výši průměrné ceny motorové nafty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákonníku práce na 44,50 Kč za 1 litr.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** změna § 4 písm. c) vyhlášky č. 573/2025 Sb.

■ **Účinnost:** 1. června 2026

Zákon č. 90/2026 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

■ **Datum publikování:** 10. června 2026

■ **Obsah předpisu:** Pro účely stanovení zálohy na pojistné na důchodové pojištění a na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti byla zpětně od 1. ledna 2026 snížena minimální výše měsíčního vyměřovacího základu osoby samostatně výdělečně činné vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost z dosavadních 40 % na 35 % průměrné mzdy.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 15b odst. 1 a 4, Přejímaná ustanovení

■ **Účinnost:** 1. července 2026

Zákon č. 128/2026 Sb., kterým se mění zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

■ **Datum publikování:** 23. července 2026

■ **Obsah předpisu:** V návaznosti na změny zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření se v zákoně o daních z příjmů změnila podmínky daňové podpory (osvobození od daně z příjmů) u produktu spoření na stáří v případě jednorázového vyrovnání z penzijního připojištění nebo z doplňkového penzijního spoření před dosažením 60 let věku, pokud na toto plnění vznikl nárok. Tato změna se fakticky týká osob, které do systému penzijního spoření vstoupily před 30. prosincem 2023. Daňovou podporu je možné za stanovených podmínek uplatnit i zpětně. Rozšířen byl výčet výjimek z povinnosti navrátit daňovou podporu produktu spoření na stáří při předčasné výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu o jednorázové vyrovnání poskytované některým účastníkům podle nového § 28a zákona o doplňkovém penzijním spoření.

■ **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** Zákon obsahuje malou novelu zákona o daních z příjmů v § 15b odst. 1 a 4

■ **Účinnost:** 1. srpna 2026

■ Předpisy v závěrečné fázi legislativního procesu

V přehledu jsou uvedeny všechny návrhy zákonů a novel týkající se daní ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně, na programu jednání v Senátu, schválené zákony na podpisu u prezidenta, nebo zákony a novely prezidentem již podepsané, ale dosud nezveřejněné ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny modrou barvou!

Zákon o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů

■ **Datum poslední změny v legislativním procesu:** 15. července 2026 schváleno ve třetím čtení Poslaneckou sněmovnou, očekává se projednání Senátem v srpnu

- **Obsah předpisu:** Zákon upravuje povinnost evidence kontaktních hotovostních i bezhotovostních plateb a obsahuje rozsáhlé změny v zákoně o daních z příjmů a v zákoně o dani z přidané hodnoty. Dále mění zákon o Finanční správě ČR a o Celní správě ČR
- **Plánovaná účinnost:** od 1. ledna 2027, částečně ode dne následujícího po vyhlášení

■ **Předpisy publikované ve Finančním zpravodaji**

V přehledu jsou uvedeny všechny předpisy týkající se daní publikované ve Finančním zpravodaji od 1. ledna 2026 do 31. července 2026.

Do přehledu nejsou zařazena sdělení k mezinárodním smlouvám, obecná upozornění na splatnost daní, čísla účtů správců daně apod.

Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2025 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny **modrou barvou!**

POKYN č. MF-20 o stanovení lhůt při správě daní (Č. j.: MF-42283/2025/3901-1)

- **Datum publikování:** 4. listopadu 2025 ve Finančním zpravodaji částka 16/2025 pod číslem 19/2025
- **Obsah předpisu:** Ministr financí stanovil lhůty pro příslušné útvary Ministerstva financí, orgány Finanční správy a orgány Celní správy k vyřízení podání osob zúčastněných na správě daní, a to pro případy, kdy nejsou příslušné lhůty stanoveny daňovým řádem.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** tímto pokynem byl zrušen Pokyn č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní č. j. MF-21968/2015/39
- **Účinnost:** 1. ledna 2026

POKYN GFŘ-D-71 k doručování do datových schránek fyzických osob (Č. j.: 92810/25/7700-50123-010450)

- **Datum publikování:** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 1/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn upravuje doručování do datových schránek fyzických osob, včetně doručování v případech současné existence více zřízených a zpřístupněných datových schránek téže fyzické osoby.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** Nový pokyn ruší (i) Pokyn GFŘ-D-7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek č. j. 35136/11-2110-011826 ze dne 21. 12. 2011, (ii) Informaci k doručování písemností osobám se zpřístupněnou datovou schránkou podnikající fyzické osoby zřízovanou od 1. 1. 2023 ze zákona č. j. 7619/23/7100-50123-711442 ze dne 9. 2. 2023 a (iii) Informaci k doručování písemností prostřednictvím datových schránek ve vazbě na Pokyn GFŘ-D-7 č. j. 48850/23/7700-50123-010450 ze dne 25. 7. 2023.
- **Účinnost:** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-74 ke změně umístění spisů v rámci finančního úřadu (Č. j.: 94418/25/7700-50128-011654)

- **Datum publikování:** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 2/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn stanoví pravidla pro přesun spisů mezi územními pracovišti v rámci jednoho finančního úřadu, a to tak, aby bylo přihlédnuto zejména k dostupnosti spisu pro daňový subjekt a k hospodárnosti výkonu správy daní.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** Nový pokynem se zrušuje pokyn č. GFŘ-D-37, č. j. 57808/18/7700-10124-011654.
- **Účinnost:** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-75 čj. 95534/25/7100-10111-802540, stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2025 podle § 38 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2025

- **Datum publikování:** 14. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 2/2026 pod číslem 3/2026
- **Obsah předpisu:** Pokyn stanovil jednotné kurzy měn uváděných v kurzovním lístku ČNB, které při přepočtu cizí měny pro daňové účely za zdaňovací období roku 2025 použijí poplatníci, kteří nevedli účetnictví.
- **Platnost:** od 14. února 2026

Seznam států uvedených na unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti schváleném Radou Evropské unie (Informace čj. MF-14066/2026/2401-1)

- **Datum publikování:** 20. března 2026 ve Finančním zpravodaji částka 5/2026 pod číslem 6/2026
- **Obsah předpisu:** Ministerstvo financí zveřejnilo nový seznam států, u kterých se v souladu s § 38fa odst. 2 zákona o daních z příjmů pro účely daní z příjmů hledí na příjmy dosažené prostřednictvím (i) ovládané

zahraniční společnosti, která je k poslednímu dni skončení svého zdaňovacího období daňovým rezidentem některého ze států uvedených k takovému datu na příslušném seznamu, nebo (ii) stálé provozovny umístěném v takovém státě, jako by byly uskutečněny ovládající společností na území České republiky k okamžiku skončení zdaňovacího období ovládané zahraniční společnosti.

■ **Platnost:** od 20. března 2026

INFORMACE čj. MF-17452/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů

■ **Datum publikování:** 2. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 7/2026 pod číslem 8/2026

■ **Obsah předpisu:** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 8. dubna 2026 do dne 30. dubna 2026.

■ **Platnost:** od 2. dubna 2026

INFORMACE čj. MF-21513/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů

■ **Datum publikování:** 28. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 9/2026 pod číslem 10/2026

■ **Obsah předpisu:** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 1. května 2026 do dne 31. května 2026.

■ **Platnost:** od 1. května 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-26299/2026/3901 -1)

■ **Datum publikování:** 26. května 2026 ve Finančním zpravodaji částka 10/2026 pod číslem 11/2026

■ **Obsah předpisu:** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. června 2026 do dne 30. června 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l.

■ **Platnost:** od 1. června 2026 do 30. června 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-32835/2026/3901 -1)

■ **Datum publikování:** 29. června 2026 ve Finančním zpravodaji částka 11/2026 pod číslem 12/2026

■ **Obsah předpisu:** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. července 2026 do dne 19. července 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l. Tímto také dnem 19. července 2026 prominutí skončilo.

■ **Platnost:** od 1. července 2026 do 19. července 2026

Výpočet podlahových ploch při uplatňování daně z přidané hodnoty u nemovitých věcí

Finanční správa vydala v lednu 2026 pod č.j. 1127/26/7100-30116-051722 Informaci o uplatňování daně z přidané hodnoty u nemovitých věcí od 1. července 2025. Tato Informace vyjádřila právní názor Finanční správy ČR na aplikaci zákona o dani z přidané hodnoty v oblasti nemovitých věcí od 1. července 2025 a upozornila na změny oproti předchozí právní úpravě před velkou novelizací zákona. Součástí informace je také příloha vysvětlující způsob výpočtu podlahových ploch.

V souladu s § 48a odst. 6 zákona o dani z přidané hodnoty je způsob výpočtu podlahové plochy pro účely daně z přidané hodnoty stanoven vyhláškou Ministerstva financí č. 163/2025 Sb., o způsobu výpočtu podlahové plochy pro účely daně z přidané hodnoty.

S účinností od 1. července 2025 se pro výpočet podlahových ploch u všech typů staveb a jejich částí uplatní výhradně pravidla stanovená novou vyhláškou, rozvedená v jejím odůvodnění.

Správné stanovení podlahové plochy stavby či části stavby je z pohledu § 48a zákona o dani z přidané hodnoty klíčové pro účely posouzení, zda

- obytný prostor je obytným prostorem pro sociální bydlení ve smyslu § 48a odst. 5 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty, tj. zda jeho podlahová plocha nepřesahuje 120 m²,

- rodinný dům je rodinným domem pro sociální bydlení ve smyslu § 48a odst. 1 písm. b) zákona o dani z přidané hodnoty, tj. zda jeho podlahová plocha nepřesahuje 350 m²,

- bytový dům je bytovým domem pro sociální bydlení ve smyslu § 48a odst. 1 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty, tj. zda je více než polovina jeho podlahové plochy tvořena obytným prostorem pro sociální bydlení,

- víceúčelová stavba je stavbou pro sociální bydlení ve smyslu § 48a odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty, tj. zda součet podlahové plochy prostor využívaných pro sociální účely dle § 48a odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty, podlahové plochy obytných prostorů pro sociální bydlení a podílu podlahové plochy společných částí domu s těmito prostorami spojený činí více než polovinu podlahové plochy stavby.

Určení, zda daná stavba je stavbou pro sociální bydlení či nikoli, vychází z ustanovení § 48a zákona o dani z přidané hodnoty. Vlastní aplikace § 48a zákona o dani z přidané hodnoty je popsána v textu informace a je klíčová pro správné stanovení sazby daně.

Pravidla pro výpočet podlahové plochy stavby

(např. celková podlahová plocha rodinného či bytového domu) a pravidla pro výpočet podlahové plochy části stavby (např. obytný prostor pro sociální bydlení) stanovená vyhláškou jsou podrobně vysvětlena níže.

1. Podlahová plocha stavby (části stavby)

Podlahová plocha stavby se podle § 2 odst. 1 vyhlášky vypočte jako součet podlahových ploch jednotlivých místností a prostorů uvnitř obvodové konstrukce stavby, která odděluje tuto stavbu od vnějšího prostředí.

Obdobně se postupuje v případě části stavby. Podlahová plocha části stavby se podle § 2 odst. 2 vyhlášky vypočte jako součet podlahových ploch jednotlivých místností a prostorů této části stavby, které se nacházejí uvnitř obvodové konstrukce stavby, která odděluje tuto stavbu od vnějšího prostředí.

Výpočet podlahové plochy místnosti (viz § 3 vyhlášky) a výpočet podlahové plochy prostoru (viz § 4 vyhlášky) je podrobně popsán v bodě 2. dále. Místnosti a prostory započítávané do podlahové plochy stavby se musí nacházet uvnitř obvodové konstrukce stavby. Tuto obvodovou konstrukci si lze představit jako jakýsi její obal, který odděluje vnější a vnitřní prostředí stavby. Obdobou je obálka budovy, tedy soubor všech teplosměnných konstrukcí na systémové hranici celé budovy, které jsou vystaveny přilehlému prostředí, jež tvoří venkovní vzduch, přilehlá zemina, vnitřní vzduch v přilehlém nevytápěném prostoru nebo sousední budově (viz zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií). V kontextu tohoto vymezení se do podlahové plochy stavby nezapočítá například balkon, podloubí, atrium či pasáž (vyjma dále uvedených případů), zápraží nebo otevřená veranda, a to i v případě, že jsou připojeny zvenčí k obvodové zdi stavby, avšak fakticky neoddělují vnitřní a vnější prostředí dané stavby (nacházejí se vně obvodové konstrukce stavby).

Z výpočtu podlahové plochy jsou podle § 2 odst.

3 písm. b) vyhlášky vyloučeny lodžie. Lodžie se zpravidla nachází mimo obvodové konstrukce stavby, která odděluje stavbu od vnějšího prostředí, a proto se do podlahové plochy stavby nezapočítává. Nicméně existují situace, kdy lodžie mohou být upraveny tak, že by se již staly součástí obvodové konstrukce stavby. Z důvodu zajištění stejného přístupu ke všem typům lodží proto dochází k jejich explicitnímu vyloučení z výpočtu podlahové plochy stavby nebo části stavby.

V případě atria je zapotřebí nejprve posoudit, zda naplní definici místnosti či prostoru (viz § 1 písm. a) a b) vyhlášky), a zda se nachází uvnitř obvodové konstrukce stavby, která tuto stavbu odděluje od vnějšího prostředí (§ 2 odst. 1 vyhlášky). Pokud jsou splněny obě tyto podmínky, podlahová plocha atria se započítá v souladu s pravidly výpočtu podlahové plochy stanovené touto vyhláškou. Stejná kritéria jako pro atria platí i pro pasáže. Je zřejmé, že splnění podmínek uvedených v předchozím odstavci může nastat pouze u pasáže uzavřené, resp. uzavíratelné dveřmi nebo vraty. Za pasáž nacházející se uvnitř obvodové konstrukce stavby, která odděluje tuto stavbu od vnějšího prostředí, a jejíž podlahová plocha se započítává do podlahové plochy stavby, však nelze považovat pasáž, která je od vnějšího prostředí ve svých vchodech, resp. východech oddělena pouze mříží nebo není oddělena vůbec. Mříže, byť uzamykatelné, nezpůsobí oddělení vnitřního a vnějšího prostředí, resp. jeho elementů (vítr, déšť apod.).

Sklepy nebo jiná podzemní podlaží jako vnitřní část stavby se do podlahové plochy započítávají. Do podlahové plochy stavby se podle § 2 odst. 3 písm. a) vyhlášky nezapočítává podlahová plocha půdy. Půdou se podle § 1 písm. c) vyhlášky rozumí přístupný vnitřní prostor/místnost ve stavbě, které se nachází bezprostředně pod střechou domu a jsou vymezeny konstrukcí střechy a dalšími stavebními konstrukcemi. Významným definičním znakem půdy je skutečnost, že není stavebně určena k účelovému využití, tedy např. v rámci stavebního projektu jí nebyla určena speciální funkce či speciální využití. Jedná se tedy o prostor/místnost, které nejsou určeny k bydlení nebo k jinému účelovému využití, ale slouží spíše jako „technický prostor“ mezi obytnými podlažími a střechou budovy. Z povahy věci se půda nachází nad posledním nadzemním podlažím a pod střechou budovy.

Podkroví, na rozdíl od půdy, je přístupný vnitřní prostor nebo místnost nad posledním nadzemním podlažím, vymezené konstrukcí střechy

a dalšími stavebními konstrukcemi, které jsou určeny k účelovému využití. Podkroví se do podlahové plochy stavby započítává.

I když půda není primárně určena k obytnému nebo jinému účelovému využití, neznamená to, že není vůbec využívána. V praxi může být využívána např. jako umístění technických zařízení (např. větrání, topení, elektrické rozvody), nebo jako prostor pro průchod potrubí. Kromě toho může také sloužit jako izolační prostor, který chrání interiér budovy před vnějšími vlivy, jako je vlhkost a teplotní výkyvy.

Půda může být přebudována k účelovému využití, a to např. na obytný prostor (podkrovní byt nebo půdní vestavba) anebo na místnost nebo místnosti rozšiřující stávající obytný prostor stavby. Po takovém přebudování se již nejedná o půdu ve smyslu její definice (se všemi z toho plynoucími důsledky pro výpočet podlahové plochy). K tomuto je nutné přihlídnout již při určení sazby daně při poskytnutí stavebních nebo montážních prací u samotné přestavby (viz např. § 49 zákona o dani z přidané hodnoty).

Do podlahové plochy stavby se podle § 2 odst. 3 písm. c) vyhlášky nezapočítávají schodiště (včetně podestý a mezipodestý), výtahové šachty nebo jiné místnosti, prostory nebo jejich části, které jsou určeny k obdobnému využití.

Schodištěm se podle normy ČSN 73 4130 rozumí stavební konstrukce určená k překonávání rozdílů výškových úrovní chůzí, skládající se ze schodišťových ramen a podest. Podestou se rozumí plocha, na níž schodišťové rameno bezprostředně navazuje po překonání určité výškové úrovně.

Do podlahové plochy stavby nebo části stavby se naopak započítá podlahová plocha vstupní haly nebo společné chodby, které se nacházejí uvnitř obvodové konstrukce stavby, která odděluje tuto stavbu od vnějšího prostředí, a to i když na ně navazuje schodiště. V případě, že na halu nebo chodbu naváže podesta schodiště, podlahová plocha této podesty se do podlahové plochy nezapočítá. V případě schodiště, které nemá podestu („vzdušné“ schodiště, které reálně žádnou plochu podlahy „neokupuje“) se do podlahové plochy započítává veškerá plocha podlahy pod, resp. před schodišťovým ramenem.

Mezi místnostmi či prostory podobné jako schodiště či výtahové šachty patří šikmé rampy, pohyblivé eskalátory nebo pohyblivé pásy sloužící k překonávání rozdílů výškových úrovní. Na rozdíl od nich však ale například vodorovný pohyblivý pás, byť může být mírně nakloněn a díky tomu

vést nahoru či dolů, do této kategorie nespadne, neboť na rozdíl od schodiště není primárně určen k překonávání výškových rozdílů.

Do podlahové plochy stavby nebo části stavby se podle § 2 odst. 3 písm. d) vyhlášky dále nezapočítává podlahová plocha místnosti, prostoru nebo části místnosti či prostoru, které jsou výhradně určeny k využití jako technologické zázemí schodiště, výtahové šachty nebo podobných místností či prostorů (tj. místnosti či prostoru podle § 2 odst. 3 písm. c) vyhlášky, nebo jejich části). Podstatné je, že se musí jednat o výhradní stavební určení předmětné plochy. V praxi se bude jednat např. o strojovnu výtahu.

2. Podlahová plocha místnosti nebo prostoru

Místností se podle § 1 písm. a) vyhlášky rozumí prostorově uzavřená část stavby vymezená podlahou, stropem nebo konstrukcí střechy a pevnými stěnami.

Prostorem se podle § 1 odst. b) vyhlášky rozumí část stavby splňující podmínky místnosti podle písmene a) s tím, že jí chybí alespoň jedna celá pevná stěna.

Na výpočet podlahové plochy prostoru se podle § 4 vyhlášky použijí obdobně ustanovení upravující výpočet podlahové plochy místnosti s tím, že v případě chybějící pevné stěny se podlahová plocha vymezí pravoúhlým průmětem obvodu vodorovné nosné konstrukce (zjednodušeně řečeno se tam, kde končí podlaha, kolmo k ní promítne neexistující stěna).

Podlahová plocha místnosti se vypočte jako plocha vymezená vnitřním lícem pevných stěn ohraničujících místnost. Podlahová plocha místnosti se vypočte v m² a zaokrouhlí se na dvě desetinná místa matematicky.

Tento výpočet znamená změnu výpočtu podlahové plochy obytného prostoru oproti správní praxi nastavené Informací GŘ k uplatňování zákona o DPH u nemovitých věcí po 1. 1. 2016 (č. j. 6717/15/7000-20116-101206) ve znění dodatku č. j. 62134/15/7100-20116-050485. Do 30. června 2025 se při výpočtu podlahové plochy obytného prostoru vycházelo z nařízení vlády č. 366/2013 Sb. o úpravě některých záležitostí souvisejících s bytovým spoluvlastnictvím, které počítá plochu vymezenou vnitřním lícem svislých konstrukcí ohraničujících byt.

Do podlahové plochy se tak s výjimkou obvodových stěn (svislých konstrukcí ohraničujících byt) zahrnovala i plocha pod všemi svislými nosnými i nenosnými konstrukcemi uvnitř obytného

prostoru. Započítávala se tedy plocha pod všemi stěnami, sloupy či komíny a obdobnými svislými konstrukcemi uvnitř bytu.

Od 1. července 2025 je základním prvkem pro výpočet podlahové plochy místnost. Svislé konstrukce ohraničující tuto místnost (pevné obvodové stěny místnosti) se do podlahové plochy započítávat nebudou. To platí pro všechny stavby či části stavby, u kterých se podlahová plocha počítá (tj. nejen pro obytné prostory).

Do podlahové plochy místnosti se započte plocha pod příčkami, které nespojují strop (případně konstrukci střechy) s podlahou a nejsou tedy pevnou stěnou, která by vymezovala místnost. Pro účely výpočtu podlahové plochy není podstatné, zda daná pevná stěna je nosná či nikoliv.

Pevnou stěnou se rozumí svislá konstrukce vymezující místnost, která spojuje strop nebo konstrukci střechy s podlahou (např. zeď). Vymezení pevnými stěnami je zachováno i v případě, že součástí stěny jsou dveře nebo okno, resp. (obecně) výplně stavebních otvorů ve stěnách, a dále i v případě existence „pouhého“ průchodu mezi dvěma místnostmi, který není osazen zárubněmi pro zavěšení dveří. Za pevnou stěnu místnosti lze považovat i situaci, kdy část této stěny chybí (například je postavena pouze polovina této stěny, případně chybějící část představuje průchod do jiné místnosti nebo prostoru), za předpokladu, že taková část stěny spojuje strop (konstrukci střechy) s podlahou.

Pevnou stěnou však není např. zděné rozdělení místnosti příčkou, která nespojuje strop s podlahou (např. oddělení toalety od zbytku koupelny) či zbytek příčky původně existující mezi obývacím pokojem a kuchyní (tj. dvěma místnostmi), která je ponechaná po přestavbě obývacího pokoje a kuchyně na jednu velkou místnost pouze do určité výšky za účelem oddělení obývací části a kuchyňského koutu téže místnosti.

Shodně jako před 1. červencem 2025 se do podlahové plochy započtou např. sloupy, pilíře a podobné prvky, které nejsou součástí pevných stěn ohraničujících danou místnost.

Do podlahové plochy se započte i plocha zakrytá zabudovanými předměty (např. vestavěné skříně, vany, kamna a jiné zařizovací předměty). V případě krbu zcela „zasazeného“ do obvodové stěny se plocha pod krbem do podlahové plochy místnosti nezapočítá, neboť se tyto obvodové stěny do podlahové plochy místnosti nezapočítávají. Pokud by krb ze stěny částečně vystupoval, započte se do podlahové plochy místnosti pouze plo-

cha pod touto vystupující částí. V případě krbu umístěného uvnitř místnosti se plocha pod ním započítává do podlahové plochy místnosti, přitom není podstatné, zda je tento krb součástí sloupu či podobného prvku umístěného uvnitř místnosti či nikoliv.

Do podlahové plochy se podle stejné logiky započítává podlahová plocha případných výklenků, a to včetně plochy výklenku vzniklého zúžením stěny (takové se často nachází pod oknem a bývá v nich umístěno otopné těleso). V případě okna sahajícího až k podlaze (francouzské okno) se do podlahové plochy započte plocha po vnitřní hranu okna měřená v úrovni podlahy.

Na velikost podlahové plochy má (i když ne zásadní) vliv skutečnost, zda průchod ve stěně je osazený zárubněmi pro zavěšení dveří a vlastními dveřmi (zavěšenými v zárubních či např. posuvnými) či nikoliv. V případě neexistence dveří se do podlahové plochy započte celá plocha průchodu ve stěně. V případě existence dveří se do podlahové plochy nezahrne pouze plocha pod vlastními dveřmi měřená v úrovni podlahy (tj. zjednodušeně řečeno, dveře zde nahrazují část stěny, a podlahová plocha místnosti se počítá právě mezi lícními částmi pevné zdi, tj. zde po zavěšení dveře). Zbývá plocha průchodu (plocha pod dveřním prahem, či plocha výklenku vzniklého zúžením stěny v místě dveřního otvoru apod.) se do podlahové plochy započte (byť v některých případech jako část sousední místnosti), neboť vnitřní lícní část pevné stěny je zde ohraničena právě jen existujícími dveřmi.

V místnosti se šikmou stěnou, šikmým stropem nebo šikmou konstrukcí střechy (typicky pod-

krovní pokoj) se podlahová plocha místnosti vypočte jako plocha vymezená vnitřním lícem stěn, stropu nebo konstrukce střechy v úrovni 1,2 m nad úrovní podlahy.

V případě mezonetových bytů se do podlahové plochy nezapočítává schodiště, plocha podesty či mezipodesty.

V případě bytů s galerií se do podlahové plochy započte i podlahová plocha galerie, pokud světlá výška galerie dosahuje alespoň 2,3 m. Pokud není podmínka minimální světlé výšky splněna, podlahová plocha galerie se do podlahové plochy místnosti nezapočítá a započte se pouze plocha dolního prostoru pod galerií. Na rozdíl od výpočtu podlahové plochy galerie v jiných předpisech¹⁾ nemá na velikost podlahové plochy vliv světlá výška prostoru pod galerií. Dále, na rozdíl od výpočtu podlahové plochy galerie v jiných předpisech²⁾, se v souladu s § 2 odst. 2 vyhlášky do podlahové plochy místnosti podlahová plocha schodiště nezapočítá. Rovněž pro účely započtení podlahové plochy pro účely daně z přidané hodnoty není podstatné, jakým způsobem je spojen spodní prostor místnosti s galerií. Klíčovou je pouze světlá výška prostoru galerie. Světlou výškou se rozumí svislá vzdálenost mezi horním lícem podlahy a rovinou spodního líce stropu nebo zavěšeného stropního podhledu tohoto podlaží; u trámových stropů s viditelnými trámy se světlou výškou rozumí vzdálenost mezi horním lícem podlahy po spodní líc podhledu stropu mezi trámy, u stropu klenbového po spodní líc vrcholu klenby a u stropu šikmého po nejvyšší bod zešikmení. Vychází se z definic světlé výšky v jiných předpisech³⁾.

¹⁾ Vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů nebo Nařízení č. 366/2013.

²⁾ Např. Nařízení č. 366/2013.

³⁾ Např. oceňovací vyhláška nebo vyhláška č. 460/2021 Sb., o kategorizaci staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.

Obchodní struktura založená k získání neoprávněné daňové výhody

Daňové subjekty mohou uzpůsobit své podnikání tak, aby minimalizovaly daňové povinnosti. Je však třeba rozlišovat situaci, kdy subjekt zvolí z různých alternativ (které mají svůj samostatný smysl) tu, která je pro něj daňově nejvýhodnější, od situace, kdy je jediným či hlavním smyslem dané činnosti získání nelegitimního daňového zvýhodnění. Závěr, že jediným či hlavním cílem stěžovatelovy obchodní struktury bylo získání neoprávněné daňové výhody, není v okolnostech tohoto případu protiústavním.

Vyplývá to z jednoho z rozhodnutí Ústavního soudu v Brně č. j. III. ÚS 960/25 ze dne 11. června 2026.

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jana Svatoně, soudce Milana Hulmáka a soudkyně zpravodajky Daniely Zemanové o ústavní stížnosti Ing. Lubomíra Čokiny, zastoupeného JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2025, č. j. 6 Afs 193/2024-54, rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. května 2024, č. j. 22 Af 24/2022-97, rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 10. května 2022, č. j. 17268/22/5300-22443-712892, a dodatečným platebním výměrům Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj ze dne 8. června 2021, č. j. 2623496, 2623184, 2623471, 2623128, 2623392, 2623410, 2624240, 2623046, 2624416, 2624288, 2623351 a 2623432/21/3212-50522-804112, za účasti Nejvyššího správního soudu, Krajského soudu v Ostravě, Odvolacího finančního ředitelství a Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj jako účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Finanční úřad zahájil u stěžovatele daňovou kontrolu. Při ní zjistil, že stěžovatel vytvořil strukturu více než dvaceti společností s ručením omezeným. Tyto společnosti měly stejné zaměstnance i provozovny, ovládal je stěžovatel a často mezi nimi docházelo k řetězovému převodu prodeje elektronických cigaret - a to obvykle krátce poté, co daná společnost dosáhla obratu pro registraci k DPH. Finanční úřad vyhodnotil tento model jako zneužití práva, a proto stěžovateli doměřil dodatečnými platebními výměry DPH. Odvolací finanční ředitelství tyto výměry potvrdilo.

2. Krajský soud zamítl stěžovatelovu žalobu a Nejvyšší správní soud zamítl jeho kasační stížnost.

Založení společností pouze za účelem osvobození od DPH podle nich představuje zneužití práva. Systém „protáčekjících“ se společností se shodnou činností, shodnými zaměstnanci i místy působení - a to v pravidelných intervalech po dobu 37 měsíců - nelze v tomto případě vysvětlit jinak než jako snahu vyhnout se placení DPH. Stěžovatel navíc věrohodně nevysvětlil, že účelem jím vytvořené struktury nebylo neoprávněné osvobození od daně. Námitka porušení principu oddělení fyzických a právnických osob není důvodná.

**Objednávejte na
Danove-Zakony.cz**

DanoveZakony365.cz

**DAŇOVÁ
JUDIKATURA**

Nejnovější rozsudky Soudního dvora
Evropské unie, Ústavního soudu
a Nejvyššího správního soudu
ovlivňující daňovou praxi

Díl VIII.

SPV | SPOLEČNOSTI
PRO VÁS | PRODEJ
A ZAKLADÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ

V ceně:
eBook
audiobook
@

**EKONOMICKÝ
SOFTWARE**

POHODA #1

Daň navíc nemohla být doměřena žádné ze stěžovatelových společností - včetně společnosti AB MANA (u které nebyla zjištěna žádná pochybení) a MARINATAL (která již byla součástí zneužívající struktury).

II. Argumentace stěžovatele

3. Stěžovatel podal ústavní stížnost proti rozhodnutím správních orgánů a správních soudů. Tato rozhodnutí podle něj porušují jeho právo vlastnit majetek, právo na podnikání a právo na spravedlivý proces (čl. 11 odst. 5, čl. 26 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Stěžovatel opírá tento závěr o následující námitky:

a) Byl porušen požadavek na restriktivní uplatnění institutu zneužití práva.

b) Správní orgány chybně doměřily daň přímo stěžovateli. Stěžovatel jako fyzická osoba nikdy neprodával elektronické cigarety a jejich příslušenství koncovým odběratelům, ale pouze obchodníkům. Závěr, že by se stal plátcem, kdyby strukturu nevytvořil, je spekulativní. Závěry rozhodnutí odporují judikatuře, podle které má vést použití institutu zneužití práva k nastolení stavu, jaký by existoval bez zneužití, a podle které má být daň doměřena tomu, kdo by byl skutečným poplatníkem.

c) Daň měla být doměřena společnosti MARINATAL (první společnosti, skrze kterou probíhal maloobchodní prodej) nebo AB MANA (dovozci a dodavatelé zboží maloobchodním společnostem). Zatímco u společnosti AB MANA nebyla daň doměřena právě proto, že se nevěnovala maloobchodu, u stěžovatele byla tato skutečnost označena za irelevantní.

d) Napadená rozhodnutí popírají princip oddělování majetku fyzických a právnických osob a nepřipustně zasahují do korporátní struktury. Výklad správních orgánů ztotožňuje činnost společnosti a společníka, což činí právní úpravu (jednočlenných) kapitálových společností nadbytečnou a v praxi nepoužitelnou. Krajský soud sám označil založení korporátní struktury za legitimní.

e) Napadená rozhodnutí nepřipustně nutí stěžovatele volit způsob podnikání, který je nejvýhodnější pro zájem státu.

III. Posouzení ústavní stížnosti

4. Podstatou tohoto řízení je, zda orgány veřejné moci ústavně souladným způsobem rozhodly, že se stěžovatel dopustil zneužití práva a že je povinen zaplatit doměřenou daň.

5. Posouzení otázky zneužití práva a podmínek pro doměření daně se odvíjí především od hodnocení skutkových okolností a výkladu podústavního práva. Tento úkol přitom náleží především správním orgánům a obecným soudům - nikoli Ústavnímu soudu.

6. Ústavní soud je jako orgán ochrany ústavnosti oprávněn posuzovat pouze to, zda orgány veřejné moci svým rozhodnutím nebo postupem neporušily stěžovatelova ústavně zaručená práva a svobody [čl. 83 Ústavy a § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

7. Ústavní soud posoudil napadená rozhodnutí s ohledem na stěžovatelovy námitky a dospěl k závěru, že jeho ústavně zaručená práva a svobody nebyly porušeny.

8. Orgány veřejné moci velmi podrobně a srozumitelně vysvětlily, z jakých skutkových okolností vycházely, jakými právními východisky se řídily a proč stěžovateli nevyhověly. Ústavní soud nepovažuje jejich posouzení ani odůvodnění za protiústavní. S většinou námitek, které stěžovatel uvedl v ústavní stížnosti, se napadená rozhodnutí zabývala a řádně na ně reagovala. Ústavní soud se proto vyjádří ke stěžovatelovým námitkám jen stručně a v podrobnostech odkazuje na zmíněné pasáže napadených rozhodnutí.

9. Ústavní soud nepovažuje závěr o zneužití práva za protiústavní [námitka a)]. Stěžovatel vytvořil strukturu 26 společností, které měly shodnou činnost, zaměstnance i místa působení, a které pravidelně střídaly v obchodní činnosti, aby se vyhnul registraci k DPH. Soudy na tuto situaci použily dvoustupňový test zneužití práva a podrobně odůvodnily, proč stěžovatelovo jednání naplňuje jeho objektivní i subjektivní stránku. Stěžovatel posouzení těchto kritérií v ústavní stížnosti nevyvrátil a orgány řádně vysvětlily, proč jeho obhajobu vyhodnotily jako nevěrohodnou. Z jejich rozhodnutí je přitom zřejmé, že si byly použití institutu zneužití práva jako krajního řešení vědomy (především body 13, 24 a 27 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a body 11, 14 a 17 rozhodnutí krajského soudu). Ústavní soud nepovažuje za těchto okolností závěr o zneužití práva za nepřipustně extenzivní, formalistický či jinak protiústavní.

10. Ústavní soud nepovažuje za protiústavní, že byla daň doměřena přímo stěžovateli [námitka b)]. Smyslem použití institutu zneužití práva je nastolení takového stavu, jako kdyby ke zneužití práva nedošlo. Soudy označily za situaci nezátíženou zneužitím práva období let 2012 až 2014.

V tomto období stěžovatel podnikal jako fyzická osoba se shodnou komoditou (tedy elektronickými cigaretami) a dosud nerozměnil svou činnost do řetězce ovládaných společností. Skutečnost, že se stěžovatel jako podnikající fyzická osoba nevěnoval maloobchodu, ale velkoobchodu, podle soudů na věci nic nemění. Stěžovatel byl totiž strůjcem a hybatelem veškeré činnosti jím vytvořené struktury, v obou případech obchodoval se stejnou komoditou a při vzniku této struktury využil své zkušenosti ze samostatného podnikání (zejména body 32 až 35 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a body 18, 21 a 23 rozhodnutí krajského soudu). V dané věci přitom neexistovala žádná jiná osoba, které by bylo možné daňovou povinnost oprávněně přičíst (bod 11 tohoto usnesení). Ústavní soud proto nepovažuje doměření daně přímo stěžovateli za protiústavní.

11. Soudy stěžovateli opakovaně vysvětlily, proč daň nemohla být doměřena společnosti MARI-NATAL nebo AB MANA [námitka c)]. První z nich totiž již byla součástí zneužívající struktury a druhá z nich působila jako řádný dovozce a prodaje se na rozdíl od ostatních společností neúčastnila. Rozdílný přístup ke stěžovateli a společnosti AB MANA není svévolný. Této společnosti nebyla daň doměřena proto, že figurovala jako řádný dovozce, u kterého nebyla zjištěna žádná pochybení a jehož role byla od uměle vytvořeného maloobchodního řetězce jasně oddělena. Stěžovatel byl naopak strůjcem, organizátorem a jediným hybatelem celé korporátní struktury, kterou fakticky ovládal, personálně propojoval a finančně řídil (především body 33 až 36 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a body 21 až 22 rozhodnutí krajského soudu).

12. Důvodem pro zrušení rozhodnutí není ani namítané porušení principu oddělení majetku fyzických a právnických osob ani údajně nepřipustný zásah do korporátní struktury [námitka d)]. Skutečnost, že byly společnosti založeny

podle soukromoprávních norem oprávněně, nevylučuje, že byly následně využívány jako umělý nástroj k neoprávněnému získání daňové výhody. Oddělení majetku fyzické a právnické osoby nebrání přičtení daňové povinnosti fyzické osobě, která vytvořila, ovládala, personálně propojovala a finančně řídila umělou a účelovou korporátní strukturu. Stěžovateli nebyla daň doměřena kvůli jeho postavení společníka či jednatele. Přičtení daňové povinnosti stěžovateli proto Ústavní soud nepovažuje v této věci za svévolné, nepřiměřeně extenzivní či jinak protiústavní (především body 34 až 39 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a body 14 až 15, 17 až 18 a 21 rozhodnutí krajského soudu).

13. Napadená rozhodnutí nenutí stěžovatele ke způsobu podnikání, který je nejvýhodnější pro zájmy státu [námitka e)]. Obecné soudy samy uznaly, že daňové subjekty mohou uzpůsobit své podnikání tak, aby minimalizovaly daňové povinnosti. Je však podle nich třeba rozlišovat situaci, kdy subjekt zvolí z různých alternativ (které mají svůj samostatný smysl) tu, která je pro něj daňově nejvýhodnější, od situace, kdy je jediným či hlavním smyslem dané činnosti získání nelegitimního daňového zvýhodnění (bod 13 rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a bod 10 rozhodnutí krajského soudu). Závěr, že jediným či hlavním cílem stěžovatelovy obchodní struktury bylo získání neoprávněné daňové výhody, přitom Ústavní soud nepovažuje v okolnostech tohoto případu za protiústavní.

IV. Závěr

14. Ústavní soud shrnuje, že napadená rozhodnutí neporušila stěžovatelova ústavně zaručená základní práva a svobody. Ústavní soud proto jeho ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou [§ 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

Daň z přidané hodnoty při bezúplatném dodání zboží

Podnikatelské subjekty – obchodní korporace i fyzické osoby poskytují, v rámci svých odpovědnostních programů a další charitativní či sociální činnosti, materiální pomoc potřebným osobám ve formě darování zboží. Nejrozšířenější materiální pomoci jsou především potraviny a drogistické zboží, nicméně v souvislosti s aktuálními potřebami je to také např. oblečení, domácí potřeby či nábytek.

Sjednání pravidel

V praxi je tato materiální pomoc ve velké míře realizována prostřednictvím darování zboží specializovaným subjektům, které v rámci své činnosti dále bezplatně zabezpečují shromažďování, skladování a další distribuci zboží potřebným osobám. Mezi nejvýznamnější subjekty v rozdělování materiální pomoci potřebným náleží potravinové banky, které jsou doplňovány nábytkovými bankami a dalšími podobnými dobročinnými institucemi.

Cílem informace Generálního finančního ředitelství je ujednotit a vymezit základní pravidla a přístupy pro uplatnění daně z přidané hodnoty ve specifickém případě, kterým je bezúplatné dodání zboží plátcem v situacích, kdy tento plátec při pořízení tohoto zboží oprávněně uplatnil nárok na odpočet daně.

Tato pravidla a principy platí obecně a neváží se ke konkrétnímu typu zboží či příjemci daru, byt jsou typicky v praxi aplikována v souvislosti s činnostmi výše uvedených potravinových a nábytkových bank či podobných institucí.

Zákonná úprava

Uplatňování daně z přidané hodnoty vychází ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty s přihlédnutím k související judikatuře Soudního dvora EU.

Podle § 13 odst. 4 písm. a) ve spojení s odst. 5 téhož ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty platí, že pokud plátec při pořízení zboží oprávněně uplatnil nárok na odpočet daně, je povinen při jeho bezúplatném dodání uplatnit daň na výstupu. Tímto je v tuzemském zákoně o dani z přidané hodnoty promítnuta jedna ze základních zásad systému daně z přidané hodnoty. Základ daně, ze kterého má být daň odvedena v takovýchto případech, se stanovuje podle § 36 odst. 6 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty.

Ze znění tohoto ustanovení pak vyplývá, že při stanovení základu daně je třeba vycházet ze způ-

sobu pořízení daného zboží. Může se jednat o zboží, které

1. plátcem daně původně nakoupil („nakoupené zboží“) nebo
2. plátcem daně získal jiným způsobem, než koupí („jinak pořízené zboží“).

Základ daně

Základem daně u plátcem nakoupeného zboží při jeho bezúplatném dodání je cena zboží, za kterou

Verzi s podrobnými komentáři novel objednávejte na Danove-Zakony.cz

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS | PRODEJ A ZAKLADÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

Úplná znění platná v roce 2026

DAŇOVÉ ZÁKONY

Celoroční interaktivní komplet nejnovějších úplných znění zákonů s komentáři změn, e-booků, podcastů, aktualizací a servisního webu

Vždy aktuální stav

Daň z příjmů / Opatření v oblasti dani / Daň z přidané hodnoty / Daň silniční / Daň z nemovitých věcí / Daňový řád

DanoveZakony365.cz

POHODA EKONOMICKÝ SOFTWARE

#1

bylo zboží pořízeno, se zohledněním stavu zboží ke dni uskutečnění zdanitelného plnění (tedy ke dni bezúplatného dodání). Cenou zboží se pro tyto případy tedy rozumí aktuální zbytková hodnota zboží, která odpovídá pořizovací ceně zboží, případně navýšené o náklady na přeměnu/zvelebení/modernizaci předmětného zboží⁽¹⁾ a snížené o hodnotu fyzického a morálního opotřebení zboží ke dni jeho bezúplatného dodání. Jako jisté zjednodušení je možné vycházet z reálné (tržní) ceny uvedeného zboží k datu jeho bezúplatného dodání s ohledem na stav zboží v okamžiku bezúplatného dodání⁽²⁾.

V případě, že by aktuální reálná (tržní) cena přesáhla základ daně stanovený při původním nákupu předmětného bezúplatně dodávaného zboží, pak se pro účely bezúplatného dodání zboží použije základ daně ve výši, která odpovídá původnímu nákupu zboží.

Základem daně u jinak pořízeného zboží je cena obdobného zboží ke dni uskutečnění zdanitelného plnění (tedy ke dni bezúplatného dodání). Pokud se jedná o zboží, které je na trhu prakticky ojedinělé a jehož tržní cenu proto určit nelze, pak je základem daně výše celkových nákladů vynaložených na pořízení zboží dárce ke dni uskutečnění zdanitelného plnění (ke dni bezúplatného dodání) včetně případného zohlednění nákladů na přeměnu/zvelebení/modernizaci předmětného zboží⁽²⁾.

Specifické případy zjištění základu daně

Specifickými případy zjištění výše základu daně u bezúplatného dodání zboží mohou být situace, kdy základ daně stanovený výše popsányými způsoby je fakticky ve zlomkové (minimální) hodnotě, která se může blížit nule. V závislosti na způsobu stanovení základu daně je totiž nezbytné přihlížet i k takovým okolnostem, jako je například stav zboží v okamžiku darování, fáze jeho prodejního procesu, či situace na předmětném trhu.

Základ daně, který se může blížit nule, je zpravidla možné akceptovat v případech, kdy se jedná např. o darované potraviny, které jsou dle příslušných předpisů stále upotřebitelné (požitelné), ale zároveň jsou již velmi obtížně uplatnitelné v běžném prodeji či zcela neprodejné.

Může jít například o potraviny blížící se datu spotřeby nebo datu minimální trvanlivosti; obdobně tak i o neprodejné hotové jídlo z důvodu ukončení provozu. Dále to mohou být potraviny, které musí být vyřazeny z běžného prodeje z důvodu např. nevyhovujícího obalu, nesprávného značení

či jiného závažného poškození. Obdobným způsobem lze nahlížet případně i na nepotravinářské zboží s datem minimální použitelnosti, jako je kosmetika, drogistické zboží, farmaceutické zboží, krmivo pro zvířata nebo výrobky stavební chemie, jako je silikon nebo nátěrové hmoty, a také květiny a jiné zboží podléhající rychlé zkáze.

Základ daně, který se může blížit nule, zpravidla není možné stanovit v případech darování aktuálně běžně obchodovaného zboží (notebook, mobilní telefon, kancelářský materiál apod.); a to ani z důvodu sociální, charitativní či humanitární potřeby. Zde zpravidla základ daně bude roven běžné tržní ceně.

Variabilita stanovení základu daně

Z výše uvedených skutečností je zřejmá určitá variabilita stanovení základu daně při darování zboží s ohledem na jeho druh a stav nebo aktuální tržní situaci. Jednu z krajních variant představuje zboží, které je v okamžiku darování standardně obchodované na trhu a kde základ daně odpovídá běžné tržní ceně. Opakem pak je situace, kdy na základě okolností vztahujících se k danému zboží může být základ daně stanoven ve zlomkové (minimální) hodnotě. U zboží, které se nachází mezi těmito mezníky, je také nezbytné vyhodnotit všechny relevantní skutečnosti, a ty zohlednit při stanovení základu daně.

Příkladem zboží, u něhož může být základ daně stanoven v nižší hodnotě, resp. v některých případech až ve zlomkové hodnotě oproti jeho původní pořizovací ceně, jsou zejména výrobky, které již ztratily svou běžnou obchodní využitelnost. V oblasti textilu se může jednat například o zboží s drobnými vadami, nekompletní velikostní řady, modely, u nichž již neexistuje trh umožňující jejich prodej za obvyklou cenu nebo i v důsledku prokazatelně uplatňované obchodní politiky sezónní kolekce po skončení prodejní sezóny. V takových případech může být skutečná hodnota zboží významně nižší než jeho původní prodejní či pořizovací cena.

Důkazní břemeno

Daňový subjekt by měl být schopen doložit objektivní okolnosti, které vedly ke snížení hodnoty darovaného zboží, například jeho stáří, technický nebo estetický stav, blížící se konec doby použitelnosti, absenci poptávky na trhu nebo náklady spojené s jeho dalším skladováním či likvidací. V případě, že důvodem pro další nemožnost uplatnění zboží na trhu je interně nastavená obchodní

politika daňového subjektu, je třeba prokázat, že se jedná o dlouhodobě uplatňovanou obchodní strategii, které odpovídají reálně prováděné kroky vedoucí k tomu, že dotčené zboží již není a nebude na trhu nabízeno.

Interní postupy

Za tímto účelem je vhodné, aby měl daňový subjekt nastaveny a formalizovány interní postupy vycházející z dlouhodobého obchodního modelu a reálného fungování společnosti, které upravují proces nakládání se zbožím, včetně případných pravidel jeho postupného zlevňování s cílem maximalizovat možnost jeho prodeje v obvyklé době. Pokud se zboží nepodaří prodat ani za podmínek stanovených těmito interními postupy, může tato skutečnost představovat podstatný důkazní prostředek pro závěr, že jeho hodnota v okamžiku darování byla již pouze minimální.

K prokázání objektivních okolností vedoucích ke snížení hodnoty darovaného zboží mohou také sloužit zejména interní předpisy a záznamy o jejich aplikaci, dokumentace ke slevovým akcím, cenovým úpravám a marketingovým aktivitám, reklamní letáky, podklady zveřejněné na sociálních sítích, fotografie z prodejních míst, skladové evidence nebo jiné dokumenty dokládající snahu daňového subjektu zboží standardními obchodními prostředky prodat.

Prokázání skutečnosti, že se jedná o nastavenou obchodní strategii nebo obchodní politiku, může podpořit i skutečné uplatňování deklarovaných postupů v předchozích obdobích a prokazatelný fakt, že relevantní zboží skutečně nebylo na trhu po uplynutí deklarovaného okamžiku nijak nabízeno (ani daňovým subjektem, ani prostřednictvím jiných prodejních kanálů, například povahy outlet a podobných). V případě potravin mohou být relevantní rovněž záznamy o datech minimální trvanlivosti nebo použitelnosti a dokumentace prokazující nemožnost dalšího prodeje za běžných obchodních podmínek.

Pro prokázání darování zboží a současně ocenění zboží pro účely stanovení základu daně je nezbytné vést evidenci, ze které bude patrné, komu bylo zboží darováno, v jakém rozsahu a kdy k darování došlo, jinými slovy daňový subjekt je povinen zajistit si důkazní prostředky, ze kterých bude patrný předmět, rozsah a okamžik poskytnutí daru. Vhodnými důkazními prostředky mohou být zejména darovací smlouvy, předávací protokoly, skladové doklady, účetní záznamy, fotodokumentace nebo jiná evidence zachycující stav zboží v okamžiku jeho darování.

Je-li zboží poskytováno za účelem materiální pomoci potřebným osobám prostřednictvím charitativních nebo sociálních organizací, je vhodné, aby měl daňový subjekt k dispozici informace umožňující doložit, že darování sledovalo deklarovaný účel a že příjemce představuje subjekt, který je schopen tento účel naplnit.

Relevantní okolností může být například dlouhodobé a veřejně známé působení příjemce v oblasti charitativní nebo sociální pomoci doložené publikovanými výročními zprávami o jeho činnosti a podobně.

Rozsah a povaha důkazních prostředků by měly vždy odpovídat okolnostem konkrétního případu a zejména musí umožnit správci daně ověřit způsob stanovení základu daně.

Pořízení za účelem darování

Pro úplnost uvádíme, že pokud plátce již nakupuje zboží s cílem jeho bezúplatného dodání, pak není možné uplatnit nárok na odpočet daně dle § 72 zákona o dani z přidané hodnoty a následné darování tohoto zboží pak není předmětem daně – s výjimkou situace uvedené v § 68 odst. 15 zákona o dani z přidané hodnoty.

Vydáním této aktualizované informace se ruší Informace GFŘ k uplatnění dani z přidané hodnoty při bezúplatném dodání zboží ze dne 1. 8. 2023 č. j. 49530/23/7100-30116-050822.

¹⁾ Viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, *Gemeente Vlaardingen*, C-299/11, EU:C:2012:698, bod 30.

²⁾ Viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 17. května 2001, *Fischer a Brandenstein*, C-322/99 a C-323/99, EU:C:2001:280, bod 80.